

II. správa SNB
analytický odbor

Č.j.:CB-0077/262/03-89

V Praze dne 22. 11. 1989

~~PŘÍSNĚ TAJNÉ~~

Výtisk č. : 3
Přílohy : 9/15

Denní situační zpráva č. 262 /89 ze dne 22. 11. 1989.

K bodu 2a) : 2.5

K bodu 2b) : č. 1, 2, 3, 4, 6, 7, 9

K bodu 3) : 2.5

K bodu 4) : 2.5

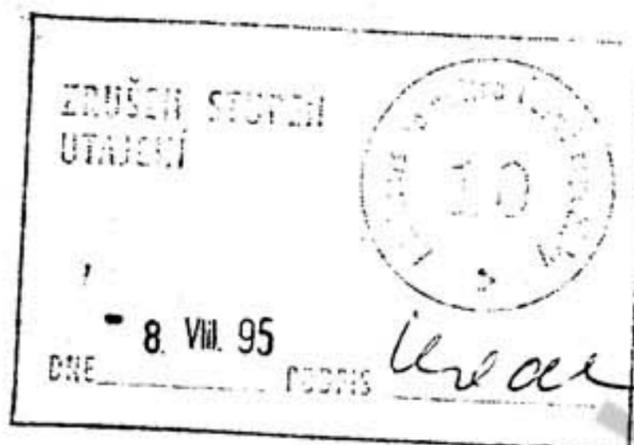
Náčelník II. správy SNB

plk. PhDr. Karel VYKYPĚL

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK
Zrušen stupeň utajení (svazku) dne 1. 1. 2008 podle ustanovení § 57 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

Příloha č.:

k č.j.: CB-0077/260/93-89

Výtisk č.:

Počet listů:

K bodu 2 b/

Rozdělovník č. 1

Dne 20. 11. 1989 se ve Vinohradském divadle uskutečnila schůzka herců tohoto divadla za přítomnosti Václava HAVLA. V průběhu schůzky bylo dohodnuto, že herci Vinohradského divadla budou docházet do středních škol, kde budou uskutečňovat besedy se žáky. Cílem této akce je udržovat střední školy v "jejich euforii". Koordinací celé akce byla pověřena vedoucí propagace Vinohradského divadla MELTINGEROVÁ. Divadlo zároveň urychleně připravuje nový repertoár, kde jsou pouze hry, které byly v minulosti zakázány vzhledem k antisocialistické náplni. Akce se středními školami se mají zúčastnit známí herci jako např. BRODský, HANIČINEC, HANZLÍK, BREJCHOVÁ atd.

Na základě žádosti HAVLA, má Marta KUBIŠOVÁ uskutečnit veřejný koncert na Staroměstském náměstí, nebo Václavském náměstí v jehož průběhu by představitelé jednotlivých iniciativ četli různé rezoluce a prohlášení. Cílem této akce je strhnout do antisocialistických akcí další lidi, tím že se osobou KUBIŠOVÉ /která je "idolem davu z roku 1968", hlavně starší generace/ tyto záležitosti ještě více zpopularizují. Termín uskutečnění této akce ani místo bylo ještě pevně stanoven.

Poznatek byl získán Pramenem č. 1 dnes 21. 11. 1989, je hodnocen jako seriózně přenesený a lze jej využít v informačním toku FNV.

Bylo provedeno opatření k upřesnění termínu koncertu. Situaci je nadále věnována pozornost.

ZRUŠEN STUPEŇ
UTAJENÍ

Výtisk č. [redacted]

10

8. VII. 95

DNE _____

PODPIS [signature]

K bodu 2b/
Rozdělovník č. 1

Dne 21.11.1989 v odpoledních hodinách byla bývalými členy Sociálně demokratické strany z roku 1948 znovuobnovena Sociálně demokratická strana v ČSSR.

Účastníci v čele s Smetislavem NEDEBÁLKEM se dohodli, že ve straně nebudou zapojeny osoby, které v minulosti byly členy KSČ, jako například Jiří HÁJEK a Stanislav POŠUSTA.

Prohlášení o znovuobnovení SDS, které je pokračováním linie z roku 1948 bylo odesláno k uveřejnění zahraničním rozhlasovým stanicím /Hlas Ameriky, Svobodná Evropa/.

Prohlášení má být zveřejněno v nočních hodinách 21.11. a následující den.

Poznatek byl získán dne 21.11.1989 Pramenem č. 1 a lze jej využít v informačním toku FMV.

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.

Příloha č. k č.j. CB-0077/262/03-89

ZRUŠEN STUPEŇ
UTAJENÍ

8. VII. 95
DNE _____

10

Výtisk č. _____

FGDPIS *Urada*

K bodu 2b/
Rozdělovník č. 1

V průběhu dopoledne 21.11.1989 se herci Národního divadla se svým prohlášením rozhodli jít do továren na území hl.m. Prahy i na Kladno. Cílem je získat podporu "Prohlášení ..." i v řadách dělníků z výrobních podniků. Vyzývat budou k rozhodnému postupu, avšak klidnou cestou, bez provokací. Využity budou zjm. reprezentativní postavy ND. V konečném důsledku chtějí docílit, aby vláda ČSSR a zjm. s. ADAMEC "označil viníka události ze dne 17.11.1989. Získáno
Pramenem č. 1.

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍ

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle

K bodu 2b
Rozdělovník č. 1

Výtisk č.

Vladimír LIS se podle veřejšího průběhu demonstrace na Václ. náměstí, kde byl osobně se podívat, obává ŽIVELNOSTI, ze které může vyplynout nebezpečí, že dojde k vybočení ze rámce veřejného pořádku, což se projevilo již v neuvážených nápadech jít na Hrad a podobně. TOMU JE TŘEBA ZABRÁNIT a LIS se o to bude zasazovat. Podle něho znamená to však, že manifestace, které budou i nadále probíhat v ulicích musí být řízeny, regulovány a ovlivňovány i během samotného průběhu. Počítá a také to navrhl, že do organizace akce se zapojí nezávislé skupiny, ale musí se zabránit konfrontaci, střetům a případům k jakým došlo v lednu nebo 17.11. LIS si je vědom "prostředků, které jsou v záloze" a které nesmí být použity - hrozí škodlivé politické následky.

Takto bude vystupovat i v tzv. Občanském fóru, kde však nemá zatím dostatečnou váhu.

Poznatek byl získán Pramenem č. 3.

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍHO ÚSTAVU
Zrušen stupeň utajení (svazku) dne 17. 2. 2006

ZRUŠEN STUPEŇ
UTAJENÍ

70

8. VII. 95

DNE _____ POBPIS *Uršal*

Výtisk č. _____

K bodu 2a/
Rozdělovník č.1

Přemysl JANŮR vystěhovalec v Rakousku se vyjádřil, že plánovaný příjezd Bruna EIGNERA do ČSSR byl vedením rakouské SPÖ odložen z důvodů neurovnaných a nepřehledných vztahů mezi nezávislými skupinami v ČSSR. Z těchto důvodů rakouská SPÖ hodlá v období 1.12.-3.12.1989 ve Vídni uskutečnit schůzku představitelů nezávislých skupin v ČSSR. Do Vídně by měli být pozváni zejména Břetislav NEDBÁLEK, Rudolf BATTĚK, Čestmír ČISAŘ a další. Na této schůzce bude dohodnut další postup společné činnosti v ČSSR. Na základě výsledků této schůzky vyšle rakouská SPÖ do ČSSR Bruno EIGNERA.

Poznatek byl získán dne 16.11.1989 Pramenem č. 1, je hodnocen jako seriózní a lze jej využít v informačním toku FMV s tím, že je nutno dbát na zachování konspirace Pramene.

Jsou realizována opatření ke kontrole činnosti nelegálních skupin v ČSSR a jejich záměrů, zejména v souvislosti s vývojem současné situace.

K bodu 2b/
Rozdělovník č. 1

Na tiskové konferenci, kterou uskutečnil dne 20. listopadu t.r. Václav HAVEL ve svém bydlišti mimo jiné uvedl, že současný tlak, který je vyvíjen ze strany demonstrantů strana nevydrží, jde jen o to, jak to dlouho bude trvat. K tomuto názoru se připojila většina západních korespondentů, kteří se uvedené tiskovky zúčastnili. Dále HAVEL seznámil přítomné s tím, že v lednu 1990 budou uvedeny 2 jeho hry v ČSSR. Zmínil se také o tom, že nehodlá vycestovat do Švédska k převzetí ceny O. PALMEHO, protože má obavy, že by nebyl "vpuštěn" nazpátek do ČSSR. Ve svém vystoupení také též obhajoval současného předsedu vlády ČSSR ADANCE.

Další tisková konference s HAVLEM má být provedena v místě jeho bydliště dne 22. listopadu 1989 v 9.30 hodin, v které mají být seznámeni západní korespondenti o současném vývoji vnitropolitické situace v ČSSR.

Mezi západními korespondenty v ČSSR, kteří mají své zastoupení v Moskvě (např. ARD, DPA), je rozšířen názor, že Sjezd Lidových poslanců SSSR bude mimo jiné v prosinci t.r. projednávat návrh alternativní skupiny, aby z Ústavy SSSR byla vypuštěna zakotvená vedoucí úloha KSSS ve společnosti. Domnívají se, že tento návrh také podpoří národnostní skupiny, které jsou zastoupeny na tomto Sjezdu lidových poslanců.

Poznámky byly získány dne 21.11.1989 Pramenem č. 1, jsou hodnoceny jako věrohodné a lze je využít v informačním toku FNV.

Činnosti a aktivitám zahraničních novinářů je věnována stále pozornost.

ZRUŠEN STUPEŇ UTAJENÍ		~~_____~~ Výtisk č. Počet listů!
- 8. VII 95	DNE _____	PODPIS <i>Verca</i>

K bodu 2b/
Rozdělovník č. 1

Situace na vysokých školách v Praze

Dne 20.11.1989 vstoupili do stávky studenti bohosloví na Husově bohoslovecké fakultě. Jako důvod uvedli na podporu pražské vysokoškolské a středoškolské mládeži a nesouhlasem se zásahem pořádkových jednotek VB dne 17.11.1989 na Národní třídě.

Studenty ke stávce vyzval duchovní Československé církve husitské BUCHAR Miroslav, nar. 29.8.1919, bývalý tajemník pražské diecéze ČCH a nynější tajemník Ústřední rady ČCH.

Studenti utvořili stávkový výbor, v jehož čele vystupují Pokorný Stanislav, student II. ročníku, nar. 1948, Jarolímová Michaela, nar. 1968, studentka III. ročníku a Dolejšová. Studenti nenastoupili k výuce a vyzvali profesorský sbor k dialogu o současné vnitropolitické situaci v ČSSR. Dne 20.11.1989 dialog se studenty vedl děkan HBF prof. ThDr. SALAJKA Milan. Do současné doby studenti nevyslovili žádné politické požadavky.

Mezi stávkujícími studenty na Právnické fakultě Univerzity Karlovy je rozšířena informace, že předseda ÚV SSM MOHORITA dal k dispozici veškeré prostředky, které ÚV SSM má k tomu, aby pracovníci svazáckého aparátu okamžitě začali působit na širokou masu obyvatelstva celé XČSSR a získávali je pro požadavky deklarované v prohlášení Československého ústředí vysokoškoláků SSM ze dne 17.11.1989 a společného jednání představených městského výboru SSM a Městské vysokoškolské rady SSM v Praze, dne 19.11.1989. Tuto informaci studenti přivítali

s nadšením a šifí názory, že MOHORITA tímto jednáním vstoupil do frakce vůči současnému zkorumpovanému stranickému vedení.

Dcera bývalého premiéra ŠTROGALA, která působí na Právnické fakultě UK Praha se obrátila na stávkový výbor s doporučením, aby při svých snahách pronikat do závodů a institucí se svými požadavky se orientovali převážně na lékaře a pracovníky zdravotnických zařízení, která jsou veřejnosti přístupná a vzhledem k situaci na tomto úseku je možné snáze získat tyto osoby na svoji stranu.

Na fakultě žurnalistiky není stávka všeobecná, běží dálková výuka a postgraduální kurzy. Část studentů, asi 50% se stávky vůbec neúčastní. Je však na ně vyvíjen psychický nátlak zbytkem studentů z ročníku. Z uvedeného důvodu se tato část studentů zúčastňuje alespoň besed. Studenti vznesli požadavek na zajištění xeroxu pro potřeby stávkového výboru. Toto jim bylo doc. PERKNEREM zamítnuto. Studenti FŽ UK hodlají držet stávku do té doby, dokud nebude splněno prvních 8 bodů z prohlášení studentů pražských VŠ z 20.11.1989. Dnešního dne navštívil doc. PERKNERA reportér Hlasu Ameriky NAEBELLE a požadoval krátké interview. Dotazoval se, jak doc. PERKNER hodnotí současnou situaci na fakultě a jak hodnotí změny ve sdělovacích prostředcích. Bylo mu odpovězeno v obecné rovině. Jmenovaný se na fakultě zdržel asi 4 minuty.

Zástupce Pedagogické fakulty UK prohlásil, že děkan fakulty prof. ŠKORA odmítl veškeré požadavky studentů na stávku jako činnost hrubě narušující vzdělávací proces a běh fakulty. K tomu prohlásil, že za veškeré dění v budoucím bere k zodpovědnosti stávkový výbor a za případné škody, které vzniknou na majetku v socialistickém vlastnictví bude zcela odpovědný stávkový výbor.

V budově FFUK je zřízeno tiskové středisko, do něhož se v 8.30 hod. dostavili blíž neustanovení novináři z Velké Británie.

Z vestibulu školy byla odstraněna demonstrativním způsobem busta V.I. LENINA a jeho obraz.

V prostředí MŠMT ČSR je kriticky hovořeno o aktivizaci a vystupování předsedy ÚV SSM a člena sekretariátu ÚV KSČ Vasilu MOHORITY. Kritika je zejména soustředěna na odlišný obsah jeho veřejných vystoupení než jsou oficiální prohlášení ÚV KSČ. Je považován za "kolaboranta", který se snaží získat lacinou popularitu mezi mládeží a tím zvýraznit svoji osobu na úkor ostatních funkcionářů KSČ. Zejména negativně byla přijata zpráva, že MOHORITA dal k dispozici stávkovým výborům dopravní a finanční prostředky ÚV SSM.

Na MŠMT ČSR se množí telefonáty od jednotlivých pedagogických pracovníků z vysokých a středních škol, kteří se dožadují konkrétní informace o tom, jakým způsobem mají vystupovat při diskusích se studenty a jak motivovat odpovědi na dané dotazy. Dožadují se konkrétních pokynů ze strany nadřízených orgánů všech stupňů.

Na Filosofické fakultě UK Praha byl vytvořen 20ti členný stávkový výbor vedený studentem 4-5 ročníku oboru učitelství, kombinace Český jazyk - dějepis, Vlastimilem JEŽKEM. Stávkový výbor navštívil děkana fakulty Doc. VAŇKA, předal mu "Pracovní prohlášení k 21. listopadu 1989" a požadoval od něj vydání klíčů od budovy fakulty. Děkan klíče nevydal a byl prohlášen stávkovým výborem za neprávni osobu, která není funkcionářem fakulty. Stávkový výbor přebíral "oficiálně" fakultu. Z telefonní ústředny byli studenti vytlačeni, avšak vytvořili tiskové středisko a vysílají kurýry na ostatní fakulty. Probíhá shromáždění, situace se vymyká z rukou stávkového výboru, komunisté v tomto výboru zcela podlehli atmosféře.

Průběhy zjištěny psanými l a 3 dne 21.11.

Příloha č. k čj. CB-0077/262/03-89

~~Právní zpráva~~

Výtisk č.

Počet listů :

k bodu 4/
rozdělovník č. 1

Názory a postoje pracujících v národním hospodářství k současné vnitropolitické situaci

Pracující ve výrobní sféře odmítají výzvy ke stávce, neboť podle jejich názoru by stávka zhoršila hospodářskou situaci. Je jim odsuzována činnost studentů a kulturních pracovníků s tím, že studenti dosud pro socialistické zřízení nic neudělali a kulturní pracovníci si žijí "nad poměry".

Pouze zaměstnanci elektrárny Tisová, okres Sokolov chtějí podle neprověřené informace vstoupit dne 27.11.1989 do generální stávky s požadavkem na odstoupení s. Jakeše z funkce.

V hospodářských organizacích nevýrobní sféry dochází k názorovému štěpení zaměstnanců, včetně členů KSČ, na stoupence politiky KSČ a na ty, kteří podporují požadavky opozičních sil. Situace v nich je do značné míry závislá na postojích vedoucích organizací. V řadě z nich byly přijaty rezoluce na podporu stávky studentů a umělců. Například :

Společné jednání hospodářského vedení Řízení letového provozu ČSSR, výborů ZO KSČ, ZV ROH, ZO SSM dne 21.11.1989 přijalo rezoluci podporující postoj studentů a umělecké fronty a vyjadřující rozhodný nesouhlas s prohlášením federální a národních vlád a ČNR. Ředitel ŘLP ČSSR ing. Tomáš Šmíd hovořil v organizaci o tom, že v ČSSR bude vyhlášen vyjimečný stav, což zřejmě vedlo ekonomickou náměstkyni ředitele ing. Ljubu Slavíkovou k vydání pokynu zaměstnancům v objektu na Smetanově nábřeží, aby odešli asi kolem 12 hod. 21.11. z práce domů. V rámci ROH ŘLP ČSSR - BSP oblast stanoviště ACC Praha, přibližovací stanoviště APP a letištní řídicí věže TWR byla zpracována petice o svolání zasedání řídicích letového provozu dne 27.11., na němž mají být přijaty důvody a zásady stávky. Na základě předa-

ného upozornění se s. ministr FMDS rozhodl situaci osobně řešit přímo na ŘLP ČSSR.

Značná část zaměstnanců Československé námořní plavby Praha, včetně členů KSČ, zastává názor, že by vláda měla odstoupit. Soudí, že ÚV KSČ je v defenzivě a kromě vyhrožování mocenskými prostředky není schopen nic učinit.

Tato názorová diference je zřetelně patrná i v rezortu FMZO. Například :

Na 5. odboru FMZO je vedení strany a státu kritizováno za to, že adekvátním způsobem nereaguje na současnou situaci, což oslabuje autoritu KSČ. Pracovníci Odboru ochrany a obrany Ústřední celní správy FMZO vyslovují souhlas se zákrokem SNB dne 17.11.1989 a diví se, že přes to, že demonstranti vykřikují každý den protistátní hesla, Bezpečnost proti nim již nezasahuje. Při shromáždění příslušníků LM z jednotky v a.s. Chemapol na dotaz, zda by byli ochotni " jít do ulic se zbraní a v případě potřeby ji použít ", dali všichni přítomní kladnou odpověď.

Naproti tomu na PZO Technoexport a PZO KOVO byla snaha ZO SSM a ZV ROH rezolucemi podpořit stávkující studenty a umělce a odsoudit zákrok SNB.

V jednotlivých ústavech ČSAV jsou svolávána shromáždění z podnětu ZO KSČ, ZV ROH, ZO SSM a vedení jednotlivých ústavů, na nichž jsou odsouhlasovány rezoluce odsuzující zákrok pořádkových jednotek SNB, požadující uvolnění " zdiskreditovaných " funkcionářů KSČ a propuštění politických vězňů.

Na stranicko-politickém aktivu Ústavu jaderného výzkumu Řež u Prahy byla pracovníky ústavu vyjádřena podpora prohlášení federální a národních vlád a odhodlání dále odpovědně plnit výzkumné úkoly ústavu.

Dne 21.11.1989 bylo pracovníky provozní laboratoře Mezinárodní a meziměstské telefonní a telegrafní ústředny Praha přijato prohlá-

šení, které podepsali téměř všichni zaměstnanci, v němž vyjadřují svoji solidaritu s generální stávkou dne 27.11.1989. Zároveň však zaměstnanci hovoří o tom, že by nemělo dojít k narušení provozu organizace.

Poznatky byly získány dne 21.11.1989 Prameny č. 1 a 3.

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 128/2005 Sb.

ZRUŠEN STUPEŇ
UTAJENÍ

10

- 8. VII. 95
DNE

PODPIS *Urae*

Výtisk č. [redacted]
Počet listů:

K bodu 2b/
Rozdělovník č. 1

Dne 21.11.1989 se v paláci CHARITAS na Karlově náměstí v Praze sešel rozšířený aktiv MěV ČSL, kterého se měl také zúčastnit signatář CHARTY 77 Václav HAVEL a herec Jiří Bartoška. Místo obou jmenovaných se za "občanské fórum" zúčastnil Radim PALOUŠ, /signatář CH 77/, který HAVLA i BARTOŠKU omluvil s tím, že ve stejnou dobu oba vystupují na Václavském náměstí. Vyřídil aktivu jejich pozdravy a seznámil přítomné se závěry setkání "občanského fóra" s předsedou federální vlády s. Adamcem, které hodnotil jako první vítězství. Dále přítomné seznámil se zněním požadavků, stejných, jako ty, které byly předloženy demonstrací na Václavském náměstí. Naprostá většina přítomných s těmito požadavky vyslovila souhlas.

V další části aktivu se postupně u řečnického pultu vystřídali všichni členové předsednictva MěV ČSL, kteří patří k tvrdým obhájcům a realizátorům tzv. obrodného proudu ZČSL, jako např. vedoucí tajemnice MěV Věra BARTOŠKOVÁ, předseda MěV VÁCHA, Dr. BAUDYŠ atd. Do diskuse se také přihlásil místopředseda ČSL ing. Josef KAŇA, který přednesl stanovisko předsednictva ÚV ČSL k událostem poslední doby. Vzhledem k tomu, že se značně odlišovalo od stanoviska PÚV Čs. strany socialistické, jež bylo radikálnější, byl KAŇA přítomnými "vypískán".

V závěru aktivu byla přijata petice, v jejímž obsahu je navrhopáno zbavení funkcí předsedy ČSL Zdyňka ŽALMANA, místopředsedy ČSL Josefa KANI, ministra vlády ČSR Ericha SÝKORY a ústředního tajemníka ČSL Josefa ANDRŠE. Dále se shromáždění připojilo ke generální stávce, která má proběhnout dne 27.11.1989 a ke všem požadavkům, které demonstrující studenti a občanské fórum předložilo téhož dne na Václavském náměstí. Dále bylo přítomnými rozhodnuto, aby celý průběh aktivu - zejména přijatá petice - byl otisknut v středním vydání deníku ČSL Lidová demokracie. Na první straně bude též publikován pozdravný dopis Františka kardinála Tomáška tak, jak byl na Václavském náměstí přečten signatářem CH 77 Václavem MALÍM.

Poznámky byly získány dne 21.11.1989 Pramenem č. 1, jsou hodnoceny jako věrohodné a lze je využít v informačním toku FMV.

Další aktivita městské organizace ČSL je nadále sledována. Jsou realizována opatření k eliminaci nepřátelské činnosti ČSL.